

Gedrags- en pestprotocol

Gedrags- en
pestprotocol
Schepershoek

Opgesteld door:
Team Schepershoek

Schooljaar 2023-2027

Laatst bewerkt:
Oktober 2024

INHOUDSOPGAVE

1. KANJERTRAINING	3
1.1 Waarom Kanjertraining?	3
1.2 Wat leren de kinderen bij Kanjertraining?	3
1.3 De 4 gedragstypen in de Kanjertraining	4
2. VERWACHTINGEN LEERKRACHTEN EN OUDERS	5
2.1 Wat mag u verwachten van de leerkrachten?	5
2.2 Op welke manier corrigeert de leerkracht op school?	5
2.3 Wat wordt van u als ouders verwacht?	5
3. HOE GAAT DE SCHEPERSHOEK HIERMEE OM?	6
3.1 Gedragsspecialist en kanjer- en pestcoördinator	6
3.2 Signaleren van pesten	6
3.3 Plagen of pesten?	6
3.4 Onze aanpak bij pestgedrag	7
3.5 Wat houdt Oplossingsgerichte Pest Aanpak in?	7
3.6 Onze aanpak bij ongewenst gedrag	8
BIJLAGEN	9

Dit doen we wel	Dit doen we niet
wel op school en overal	niet op school en nergens
ik	motor
klas	klas
leraar	leraar
ouders	ouders
Kanjer training	Meer weten? Kijk dan op onze website www.kanjertraining.nl info@kanjertraining.nl • telefoon: (036) 548 94 05

1. KANJERTRAINING

Op de Schepershoeck werken we volgens de principes van de 'Kanjertaining'.

Met de 'Kanjertaining' reiken we kinderen handvatten aan die zij in sociale situaties kunnen benutten. Tijdens de kanjertainingen leren kinderen op een positieve manier naar zichzelf en naar elkaar te kijken. De aanpak van de Kanjertaining is op de mens gericht. Wees jezelf en doe de dingen die bij je horen. De leerkrachten van onze school hebben de Kanjertaining gevolgd en geven de Kanjerlessen in hun groep.

1.1 Waarom Kanjertaining?

Kinderen verlangen naar een school, waar ze zichzelf kunnen zijn, zonder gepest of uitgelachen te worden. De Kanjertaining geeft kinderen handvatten in sociale situaties inzicht in hun gedrag en de gevolgen hiervan voor anderen. De Schepershoeck streeft de volgende concrete doelen na:

- Het bevorderen van vertrouwen en veiligheid in de klas.
- Het versterken van de sociale vaardigheden bij leerlingen.
- Beheersing van verschillende oplossingsstrategieën bij pesten en andere conflicten.
- Bewustwording van de eigenheid bij leerlingen.
- Leren om verantwoordelijkheid te nemen.
- Het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie.
- Het bevorderen van ouderbetrokkenheid.

We hanteren hierbij de volgende kanjerafspraken:

We vertrouwen elkaar

We helpen elkaar

We werken samen

We hebben plezier

We doen mee

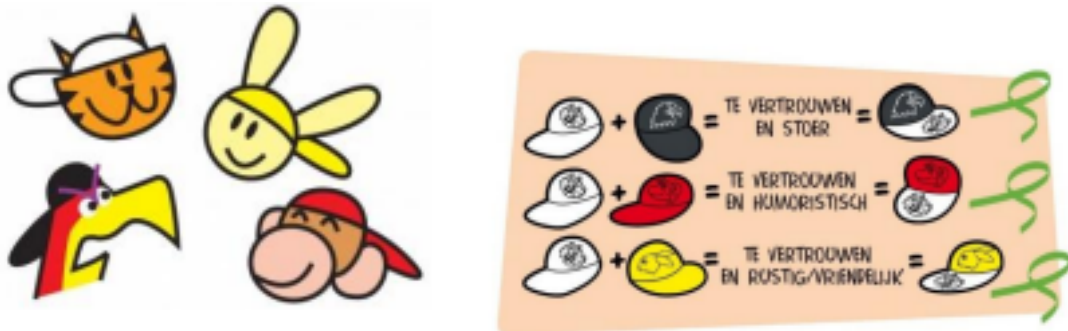
1.2 Wat leren kinderen bij de Kanjertaining?

- Jezelf voorstellen/presenteren.
- Iets aardigs zeggen.
- Met gevoelens van jezelf en de ander kunnen omgaan.
- Een compliment geven en ontvangen.
- Ja en Nee kunnen zeggen.
- Ja als je iets prettig vindt en Nee als je iets vervelend vindt.
- Je mening durven geven zonder iemand te kwetsen.
- Een ander durven vertrouwen en zelf te vertrouwen zijn.
- Samenwerken.
- Vriendschappen onderhouden.
- Vragen stellen, belangstelling tonen.
- Proberen de ander te begrijpen.
- Kritiek durven geven en ontvangen.
- Zelfvertrouwen/zelfrespect krijgen.
- Leren stoppen met treiteren.
- Uit een slachtofferrol stappen.

1.3 De vier gedragstypen in de Kanjertraining

Bij de Kanjertraining horen ook petten die staan voor het gedrag dat de kinderen vertonen. Het is de bedoeling dat kinderen zich bewust worden van hun eigen gedrag en dat ze voor bepaald gedrag kunnen kiezen.

- Witte pet/ Tijger: De tijger is een kanjer. Hij/zij is tevreden met zichzelf, komt voor zichzelf op en voor anderen. Maar weet ook wanneer het tijd is om weg te lopen.
- Rode pet/ Aap: Neemt niemand serieus ook zichzelf niet, hij/zij lacht overal om. Het is een meeloper en hij/zij versterkt hierdoor het gedrag van de vogel.
- Gele pet/ Konijn: Heeft een negatief zelfbeeld en komt niet voor zichzelf op of voor anderen. Loopt liever snel (bang) weg.
- Zwarte pet/ Vogel: Vindt zichzelf geweldig en anderen helemaal niks. En laat dat aan andere kinderen voelen. Alle anderen deugen niet en hij/zij bepaalt zelf wel wat hij doet. Hij/zij pest andere kinderen.

Maar wij gedragen ons veelal met meerdere petten op en dan het liefst met de witte pet (vertrouwen en respect) eronder. We willen met de Kanjertraining bereiken dat alle kinderen zich gaan gedragen met de witte pet eronder. Elk met zijn eigen karakter als basis.

De kanjertraining leert kinderen respectvol met zichzelf, elkaar en de school om te gaan. Van ouders en leerkrachten wordt verwacht dat zij – als zich problemen voor doen – oplossingen zoeken waar iedereen wat aan heeft, dat zij niet handelen uit irritatie en angst. Alle kanjerlessen zijn zo geschreven dat ouders nauw betrokken kunnen worden. Zo kan de school een uitstekende invulling geven aan pedagogisch partnerschap.

Naast de kanjerafspraken hebben we schoolregels, die we de 'gouden regels' noemen:

Ik loop in de school

Ik laat mijn werkplek netjes achter

Ik ga zuinig om met spullen van mezelf en anderen

Ik let op mijn taalgebruik

Ik behandel anderen met respect

Naast schoolregels worden er groepsregels gemaakt met de leerkracht.

2. VERWACHTINGEN LEERKRACHTEN EN OUDERS

2.1 Wat u mag verwachten van de leerkrachten?

U mag verwachten:

- Dat de leerkrachten van de school respectvol omgaan met uw kind en met u als ouder.
- Dat de leerkrachten onderling respectvol met elkaar omgaan. Zij zijn zich bewust van het gezegde: 'een goed voorbeeld doet goed volgen'.
- Dat de leerkrachten twee gedragstalen weten te spreken. De ene gedragstaal sluit aan op de straatcultuur* (= directief: duidelijk, helder en grens stellend), de andere gedragstaal sluit aan op de wereld van wederzijds respect (richt zich op het geven van inzicht).

Het voorbeeldgedrag van de leerkracht nodigt kinderen uit om over te stappen naar de wereld van wederzijds respect.

Doet zich een probleem voor op school, dan mag u van de leerkrachten verwachten dat zij daarmee oplossingsgericht aan de slag gaan. De leerkrachten hebben u nodig om tot een goede oplossing te komen, die goed is voor uw kind, maar ook voor de andere kinderen, hun ouders, de leerkracht, de school en de buurt.

2.2 Op welke manier corrigeert de leerkracht op school?

De leerkracht gaat ervan uit dat mensen, dus ook kinderen, elkaar niet dwars willen zitten. Kinderen hebben niet de bedoeling om vervelend te doen. In een conflict wordt daarom gevraagd naar bedoelingen van het kind. 'Is het zijn of haar bedoeling dan is er sprake van ongewenst gedrag en volgt er een consequentie (zie hoofdstuk 3.5). Is het niet jouw bedoeling? Dan krijgt het kind de kans om het anders te doen.

2.3 Wat wordt van u als ouder verwacht?

Het oplossen van conflicten tussen kinderen is zelden een probleem, als op basis van het voorgaande met elkaar wordt overlegd.

Van de ouders wordt verwacht:

- U blijft rustig. Dat betekent dat u het recht niet heeft andermans kind, een andere ouder of een leerkracht verbaal of fysiek te benaderen. Overleg altijd met de school, ga niet zelf ingrijpen. Samen komen we tot een oplossing.
- U spreekt in positieve zin over andermans opvoeding en andermans kind. Dat doet de school ook over u en uw kind.
- Als u zich zorgen maakt om het welzijn van uw kind, dan overlegt u met de school. Uitgangspunt daarbij is dat u in gesprek gaat met het doel een oplossing te zoeken die goed is voor u en uw kind, maar ook goed is voor de andere kinderen. De school is hierin uw medestander.

3. De visie op veiligheid.

Onze visie op veiligheid is dat alle kinderen met elkaar moeten leren omgaan. Dat leerproces verloopt meestal vanzelf goed, maar het kan ook voorkomen dat een kind in een enkel geval systematisch door andere kinderen wordt gepest. Dan kan een kind zodanig in de knoop komen met zijn schoolomgeving, dat de kanjerafspraken en/of de 'gouden regels' niet meer voldoende de veiligheid bieden en daarmee de gewenste ontwikkeling onderbreken. In een klimaat waarin het pesten gedoogd wordt, worden ook de pedagogische structuur en de veiligheid daarin ernstig aangetast. Voor ons is dat een niet te accepteren en ongewenste situatie. Dit protocol biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en ook specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag.

3.1 Gedragsspecialist en kanjer- en pestcoördinator

Op onze school is Lisanne, groepsleerkracht groep 8, onze gedragsspecialist en kanjer- en pestcoördinator. Zij heeft de specifieke deskundigheid en inbreng in een schoolteam als het gaat om:

- Het voorkomen en tegengaan van gedragsproblemen.
- Het begeleiden van leerkrachten of een team m.b.t. gedrag.
- Het begeleiden van leerlingen met gedragsproblematiek.
- De sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen.
- Het stimuleren van een preventieve aanpak te bevordering van goed sociaal gedrag in de school.
- Het ontwikkelen en het behouden van een veilige school.

3.2 Signaleren van pesten

Wij laten de leerlingen twee keer per jaar de leerlingvragenlijst invullen van het Kanjervol- en adviessysteem. Op deze manier brengen wij stelselmatig de sociale situatie van de groep in kaart waarbij de leerkrachten mogelijke problemen tussen kinderen tijdig kunnen signaleren. Dit helpt om pesten beter en sneller aan te pakken. Het kan voorkomen, dat de leerkracht pestgedrag niet signaleert en dat het wel wordt opgemerkt door andere betrokkenen zoals ouders, leerlingen, intern begeleider, directie etc... Het is dan van belang, dat de betreffende leerkracht zo snel mogelijk hiervan op de hoogte wordt gesteld.

3.3 Plagen of pesten?

Wanneer is er nu sprake van plagen en wanneer is er sprake van pestgedrag? Het is belangrijk om het verschil duidelijk te hebben, ook voor de kinderen zelf. Het meest eenvoudig onderscheid is deze:

Plagen gebeurt in het zicht van de leerkrachten. Pesten gebeurt achter de rug van leerkrachten.

Daarom weet een leerkracht zelden uit zichzelf wat er zich precies afspeelt tussen de kinderen onderling. De leerkracht moet hierover worden geïnformeerd door de leerlingen zelf.

Definitie van pesten: Een kind wordt gepest wanneer deze herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of psychologisch, direct of via internet of mobiel) die op hem of haar zijn gericht, en waarbij de macht ongelijk is verdeeld.

De Kanjertraining gaat ervan uit dat in de meeste gevallen dat een kind zich gepest voelt, de 'pester' niet de bedoeling heeft de ander pijn te doen. Wanneer de gevolgen voor de gepeste duidelijk worden gemaakt aan de pester, zijn de meeste kinderen bereid hiermee te stoppen. En als dat niet voldoende is, dan wordt duidelijk gemaakt wat de sociale gevolgen voor de pester zelf zullen zijn. Cruciaal in het ontstaan en het in stand houden van pesten, zijn de reacties van leeftijdsgenoten op de pester. Zolang deze het pesten blijven aanmoedigen, is het voor de pester moeilijker om hiermee te stoppen. Heerst er in een klas een mentaliteit van respect en vertrouwen, dan zal er minder gepest worden dan wanneer er een onveilige sfeer heerst waarin kinderen zich moeten bewijzen en bezig zijn met hun status in de groep.

Pesten gebeurt per definitie achter de rug van degene die kan ingrijpen, zoals een vader/moeder, juf of meester. Dat betekent dat er goed moet worden samengewerkt tussen school en ouders enerzijds en dat kinderen moet worden geleerd hoe zij kunnen aangeven dat zij zich gepest voelen, of merken dat er in hun omgeving wordt gepest.

3.4 Onze aanpak bij pestgedrag

1. De eerste stap is het signaleren van pestgedrag. Ouders van de pester en het gepeste kind worden op de hoogte gebracht.
Het signaleren van pestgedrag en de betrokkenen ervan op de hoogte brengen, kan al voldoende zijn om het pesten te laten stoppen. Als dat niet zo is dan gaan we over naar stap 2.
2. Bij de tweede stap worden er kindgesprekken gevoerd met de pester en het gepeste kind met als doel helder krijgen wat er speelt en wat er voor nodig is om het te stoppen.
Mocht dit niet voldoende helpen, dan gaan we over naar stap 3.
3. Bij de derde stap zetten we de OPA aanpak (Oplossingsgerichte Pest Aanpak) in, hiervan wordt altijd de pestcoördinator en/of I.B.-er op de hoogte gesteld.

3.5 Wat houdt Oplossingsgerichte Pest Aanpak in?

Bij deze Oplossingsgerichte Pest Aanpak gaat het om de volgende principes:

- De leerlingen betrekken bij het probleem, niet alleen de 'probleemleerling', maar ook de andere leerlingen (ook wel steungroep genoemd).
- Het is oplossingsgericht.
- De positieve invloed van leeftijdsgenoten benutten.
- Focus op de relatie met de groep.
- Verantwoordelijkheid en zorg voor elkaar.

Belangrijke elementen van de aanpak zijn:

- Geen schuld, verwijten of straf.
- Uitgaan van het goede in ieder kind.
- Aanmoedigen van empathie.
- Iedereen is verantwoordelijk.
- Snel, positief en oplossingsgericht.
- De pester krijgt de kans zijn of haar gedrag te veranderen.

In deze aanpak worden meestal de volgende stappen onderscheiden:

➤ ***Gesprek met het gepeste kind***

De leerkracht (of een ander teamlid van de school) praat met het gepeste kind over de situatie, vraagt of hij of zij hulp wil en stelt met hem of haar de steungroep samen. Dit is een gemengde groep van zo'n 5 tot 8 medeleerlingen, waaronder leerlingen die de gepest noemt als mogelijke helpers, maar ook de pester en meelopers of buitenstaanders; liefst ook een verdeling van jongens en meisjes.

➤ ***Gesprek met de steungroep (zonder de gepeste leerling)***

In dit gesprek wordt de steungroep uitgenodigd om de gepeste medeleerling te gaan helpen. Ze worden uitgenodigd om met ideeën en voorstellen te komen. Dit alles met als doel dat het pesten moet stoppen.

➤ ***Tweede gesprek met de gepeste***

Na ongeveer een week bespreekt de leerkracht hoe het nu gaat met de gepeste.

➤ ***Tweede gesprek met de steungroep***

Na ongeveer een week is er ook een gesprek met de steungroep, waarin ieder lid de gelegenheid krijgt om te praten over wat hij of zij heeft gedaan.

Soms moet deze cyclus nog één of meerdere keren worden herhaald om ervoor te zorgen dat het interactiepatroon blijvend verandert.

4. Wanneer geen van bovenstaande stappen het gewenste effect heeft, gaan we over op de aanpak horende bij ongewenst gedrag.

3.6 Onze aanpak bij ongewenst gedrag

Er is sprake van ongewenst gedrag wanneer een leerling niet stopt met pesten of wanneer een leerling dusdanig gedrag vertoont, dat kind(eren) zich in de klas of op school niet meer veilig voelen of het werken in de groep ernstig belemmerd wordt. Dit kan door lichamelijk geweld en geestelijk geweld, wat de leerling met opzet doet.

Voordat een leerkracht overgaat tot bepaalde maatregelen zal hij/zij altijd eerst samen met de gedragsspecialist reflecteren op eigen leerkrachtgedrag en zal er gekeken worden naar een passende maatregel in de klas. Wanneer dat niet helpend is, kan één van de volgende maatregelen worden ingezet:

- Een tijdje op de gang plaatsen.
- Tijdelijk uitsluiten van een bepaalde activiteit.
- In één of meerdere pauzes binnen blijven.
- Nablijven na schooltijd.
- Voor een deel van de ochtend of middag in een andere groep plaatsen.

In deze fase wordt vanaf groep 3 het formulier 'Hoe kan het anders' (zie bijlage) door de leerling (eventueel samen met de leerkracht) ingevuld. Ouders worden hiervan op de hoogte gebracht en er worden aantekeningen gemaakt in Parnassys (ons administratiesysteem).

Wanneer ook deze maatregelen niet het gewenste effect hebben gaan we over tot het protocol schorsing en verwijdering, dat wordt beschreven in ons veiligheidsplan.

Hoe kan het anders?

Naam:

Groep:

Wat is er gebeurd?

Wat deed de ander?

Wat deed ik?

Wat was het gevolg van mijn gedrag?

Wat had ik anders kunnen doen?

Als dit weer gebeurt dan

Met de meester/juffrouw besproken: ja/nee

Datum:

Beste ouders, wij hebben dit besproken met uw kind. Zou u het formulier willen ondertekenen en retour willen doen naar school, zodat wij weten dat u op de hoogte bent van het incident? Mocht u nog vragen hebben, kunt u altijd contact opnemen met de leerkracht van uw kind.

Handtekening ouder: